

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 663/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti RES Reality spol. s r. o., Kollárova 2907, Pezinok, zastúpenej advokátkou JUDr. Paulínou Ondrášikovou, PhD., Cukrová 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 53 Er 2221/2007 a jeho uznesením zo 7. apríla 2015, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoE 341/2015 a jeho uznesením z 26. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti RES Reality spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti RES Reality spol. s r. o., Kollárova 2907, Pezinok (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 53 Er 2221/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením zo 7. apríla 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 CoE 341/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“) a jeho uznesením z 26. apríla 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že voči sťažovateľovi ako povinnému vedie hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „oprávnený“) exekúciu na základe exekučného titulu – rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 217/2002-56 z 18. mája 2006 (ďalej aj „exekučný titul“), ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému zmluvnú pokutu v sume 28 523 € a úrok z omeškania v sume 8 647,38 € z dôvodu porušenia povinnosti sťažovateľa platiť nájomné na základe zmluvy o nájme pozemku č. 08 88 0431 00 00 zo 14. septembra 2000 (ďalej aj „zmluva o nájme“).

Sťažovateľ sa svojím návrhom domáhal zastavenia predmetnej exekúcie z dôvodov podľa § 57 ods. 1 písm. f), resp. písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, resp. povolenia odkladu exekúcie.

Sťažovateľ svoj návrh odôvodnil tak, že platnosť zmluvy o nájme bola ako predbežná otázka posudzovaná v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 20 C 231/2007. Toto konanie bolo právoplatne skončené rozsudkom okresného súdu č. k. 20 C 231/2007-259 z 21. marca 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 352/2012-286 z 20. mája 2014, ktorým *„bolo judikované, že Zmluva o nájme... je neplatná pre nemožnosť plnenia podľa § 37 ods. 2 občianskeho zákonníka v spojení s § 41 občianskeho zákonníka v celom rozsahu. Rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 07. 07. 2014 a vykonateľnosť dňa 23. 07. 2014.“*

Obdobne posúdil platnosť zmluvy o nájme okresný súd aj v rozsudku č. k. 9 C 275/2007-164 z 15. decembra 2014, kde *„konštatoval nutnosť ustálenia záveru,*

že v čase uzavretia Nájomnej zmluvy... sťažovateľ nemohol predmet nájmu užívať spôsobom dohodnutým v zmluve, čím sú splnené podmienky predpokladané zákonným ustanovením § 37 ods. 2 OZ, znamená to, že na konštatovanie neplatnosti právneho úkonu podľa tohto ustanovenia, je potrebné ustáliť záver o počiatočnej nemožnosti plnenia. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu charakterizuje, že pôsobí od začiatku a nastáva priamo zo zákona, pričom súd na ňu musí prihliadnuť z úradnej povinnosti. Taktiež nie je možná jej následná konvalidácia. Zároveň uviedol, že pre absolútnu neplatnosť Nájomnej zmluvy... uzavretej medzi oprávneným a sťažovateľom nebolo možné oprávnenému priznať akékoľvek nároky na plnenie z nej vyplývajúce, nakoľko by to spôsobilo vznik bezdôvodného obohatenia na strane oprávneného.“.

Na tomto základe sa sťažovateľ domnieval, že predmetná exekúcia sa vedie na základe exekučného titulu, ktorého podkladom je absolútne neplatný právny úkon, čím nastali okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku, vzhľadom na to, že „zaniklo právo ním priznané, resp. vyšlo najavo, že toto právo nikdy neexistovalo... a teda nie je možné oprávnenému priznať akékoľvek nároky na plnenie z nej vyplývajúce, nakoľko by to spôsobilo vznik bezdôvodného obohatenia na strane oprávneného, stráca rozsudok... ako exekučný titul materiálnu zložku vykonateľnosti, ktorú je exekučný súd podľa § 41 Exekučného poriadku povinný skúmať v každom štádiu konania“.

O návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie a na povolenie odkladu exekúcie rozhodol okresný súd napadnutým uznesením zo 7. apríla 2015 tak, že ho zamietol s tým, že okresný súd je viazaný právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu a nie je oprávnený toto rozhodnutie posudzovať. Rovnako tak podľa okresného súdu nebolo možné očakávať zastavenie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom poukazoval na právne závery v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 M Cdo 8/2011 týkajúceho sa iných dôvodov, pre ktoré exekúciu nemožno vykonať, a v uznesení sp. zn. 3 Cdo 63/2009 týkajúceho sa prijatia plnenia z exekučného titulu, ktoré by predstavovalo bezdôvodné obohatenie.

O odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 26. apríla 2016 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ namieta, že konajúce súdy nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia – v napadnutých uzneseniach sa dostatočne nevysporiadali s právnym záverom o absolútnej neplatnosti zmluvy o nájme vysloveným v rozsudkoch v konaniach vedených pod sp. zn. 20 C 231/2007 a sp. zn. 9 C 275/2007 a s dôsledkami, ktoré podľa sťažovateľa tieto rozsudky majú na vymáhateľnosť nároku v exekúcii a na ďalšie pokračovanie exekúcie. Uvádza, že vymožením nároku z exekučného titulu sa oprávnený bezdôvodne obohatí, exekučný titul podľa sťažovateľa stratil materiálnu zložku vykonateľnosti, pričom tento stav môže zvrátiť jedine právnymi prostriedkami v exekučnom konaní – návrhom na zastavenie exekúcie, resp. na odklad exekúcie.

Sťažovateľ následne uvádza judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) týkajúcu sa požiadaviek na odôvodnenie súdnych rozhodnutí, pričom namieta, že „konajúce súdy nedostatočne presvedčivo vyhodnotili dokazovanie a opomenuli dôkazy predkladané sťažovateľom a neskúmali materiálnu vykonateľnosť exekučného titulu“. Podľa sťažovateľa napadnuté uznesenia sú nepreskúmateľné aj z dôvodu pochybenia spočívajúceho „v paušalizovaní individuálneho sporu s absenciou individuálneho posúdenia jednotlivých okolností. Je povinnosťou všeobecných súdov zohľadniť všetky individuálne okolnosti prejednávanej veci a po ich zohľadnení rozhodnúť vo veci.

Vyššie uvedený postup súdov považuje sťažovateľ za zásah do princípu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa Čl. 1 ods. 1 ústavy SR.“.

Na základe týchto skutočností a po vymedzení podmienok prípustnosti sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa ust. Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé konanie podľa ust. Čl. 6 Dohovoru... a právo vlastníť majetok a právo na ochranu vlastníckeho práva podľa ust. Čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, bolo porušené,

postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn.: 53 Er/2221/2007 vrátane jeho uznesenia a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn.: 21 CoE/341/2015 vrátane jeho uznesenia.“

„Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 21 CoE/341/2015-59 zo dňa 26. 04. 2016 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

„Okresný súd Bratislava II a Krajský súd v Bratislave sú povinný spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi... trovy konania v sume 303,16 EUR..., ktoré sú povinní uhradiť do 1 mesiaca po doručení tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“»

Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby v uznesení o prijatí rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a odložil „*vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 21 CoE/341/2015-59 zo dňa 26. 04. 2016 až do rozhodnutia vo veci samej*“. Sťažovateľ tento procesný návrh osobitne neodôvodňuje.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú

náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 126/2012).

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite sťažnosti namieta porušenie práva podľa čl. 6 dohovoru. Právo podľa čl. 6 dohovoru inkorporuje v sebe viacero práv uvedených v troch odsekoch tohto článku. Vychádzajúc z obsahu sťažovateľových námietok a z toho, že jeho sťažnosť sa týka postupu všeobecných súdov a ich rozhodnutí v exekučnom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ namieta porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj s prihliadnutím na to, že čl. 6 ods. 2 a 3 dohovoru upravuje práva obvineného/obžalovaného v trestnom konaní.

Rovnako tak sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namieta porušenie princípu právnej istoty, ktorý je obsahom čl. 1 ods. 1 ústavy. Túto námietku považoval ústavný súd za súčasť argumentácie z dôvodu, že sťažovateľ neuviedol porušenie tohto článku v petite sťažnosti.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 7. apríla 2015

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti uzneseniu okresného súdu zo 7. apríla 2015 bolo prípustné odvolanie podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase rozhodovania všeobecných súdov, pričom sťažovateľ odvolanie proti tomuto uzneseniu podal a krajský

súd o ňom rozhodol napadnutým uznesením z 26. apríla 2016. Krajský súd v napadnutom uznesení v súvislosti s právnymi účinkami sťažovateľom podaného odvolania a s predmetom odvolacieho konania uviedol:

„Pred vecným prejednaním odvolania sa odvolací súd zaoberal otázkou rozsahu, v ktorom je napadnuté uznesenie predmetom konania odvolania pred odvolacím súdom...

... podaním odvolania voči uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom došlo v zmysle § 374 ods. 4 OSP, tretia veta zo zákona k zrušeniu odvolaním napadnutého II. výroku o zamietnutí návrhu povinného na povolenie odkladu exekúcie. O návrhu povinného na povolenie odkladu exekúcie preto musí opätovne rozhodnúť súd prvého stupňa osobou sudcu. Týmto spôsobom je zachovaná zákonodarcom sledovaná ústavná zásada nemožnosti odňatia veci zákonnému sudcovi, ako aj zásada dodržania postupnosti riadneho inštančného prejednaní veci súdmi jednotlivých stupňov.

Odvolanie voči II. výroku napadnutého uznesenia teda nie je predmetom prejednaní pred odvolacím súdom nakoľko v dôsledku jeho zrušení zo zákona sa vec v tejto časti opätovne stala predmetom konaní na súde prvého stupňa pred zákonným sudcom, ktorý je povinný o nej rozhodnúť.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, preskúmal z vyššie uvedeného dôvodu uznesenie súdu prvého stupňa len v I. výroku, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu povinného na zastavenie exekúcie...“

Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru krajského súdu, o návrhu sťažovateľa na odklad exekúcie je povinný opäť rozhodnúť okresný súd. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie, toto bolo predmetom odvolacieho konaní a prieskumu krajského súdu. Právomoc okresného súdu vo vzťahu k návrhu na odklad exekúcie a právomoc krajského súdu vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa posúdení návrhu na zastavenie exekúcie okresným súdom vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením zo 7. apríla 2015, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 26. apríla 2016

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmať ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia z 26. apríla 2016, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie, uviedol takýto obsah preskúmaného uznesenia okresného súdu zo 7. apríla 2015:

«Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konajúci vyšším súdnym úradníkom, I. výrokom zamietol návrh povinného na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku (ďalej „EP“) a II. výrokom zamietol návrh povinného na povolenie odkladu exekúcie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že povinný sa domáhal zastavenia exekúcie s poukazom na tú skutočnosť, že zmluva o nájme pozemku..., ktorou bol založený záväzkový vzťah účastníkov, bola v konaní Okresného súdu Bratislava

II, vedenom pod sp. zn. 20 C/231/2007, v rámci riešenia predbežnej otázky vyhodnotená ako neplatná. Na tomto základe označený súd rozsudkom č. k. 20 C 231/2007-259, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/352/2012-286, zamietol žalobu oprávneného (vystupujúceho v procesnom postavení žalobcu). V predmetnej veci sa voči povinnému vedie exekučné konanie na vymoženie zmluvnej pokuty a úroku z omeškania, pre porušenie povinnosti zo zmluvy o nájme pozemku... Povinný dôvodil tým, že s poukazom na konanie sp. zn. 20 C/231/2007 a v ňom ustálenú neplatnosť zmluvy o nájme pozemku..., je v prejednávanej veci exekučné konanie voči povinnému vedené na základe exekučného titulu, ktorého podkladom je absolútne neplatný právny úkon a teda nastali okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku vymáhaného v tomto exekučnom konaní.

Súd prvého stupňa posúdil návrh povinného na zastavenie exekúcie ako nedôvodný. Poukázal na to, že exekučné konanie je vedené na podklade právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorým je rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č. k. 17 C 217/2002-56 zo dňa 18. 5. 2006. Exekučný súd je právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu vždy viazaný a nie je v jeho kompetencii toto rozhodnutie posudzovať. Stotožnil sa s argumentáciou oprávneného, že exekučné konanie je vedené na vymoženie plnenia z exekučného titulu – rozhodnutia súdu, ktoré nebolo zrušené ani napadnuté návrhom na obnovu konania. Súd prvého stupňa II. výrokom napadnutého rozhodnutia súčasne zamietol aj návrh povinného na povolenie odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 2 EP, keď dospel k záveru, že nemožno očakávať zastavenie exekúcie.»

Následne krajský súd v napadnutom uznesení uviedol odvoláciu argumentáciu sťažovateľa, vymedzil predmet odvolacieho konania a uviedol tieto právne závery:

«Napadnutým rozhodnutím exekučný súd rozhodol o návrhu povinného na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ EP, ktorý nevzhladol dôvodným.

Z obsahu spisu súdu prvého stupňa vyplýva, že exekučné konanie je vedené na vymoženie pohľadávky oprávneného z exekučného titulu – rozsudku vydaného Okresným súdom Bratislava II č. k. 17 C 217/2002-56 zo dňa 18. 5. 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29. 1. 2007 a vykonateľnosť 1. 2. 2007.

Odvolačí súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou a právnym posúdením veci súdom prvého stupňa.

Odvolačí súd poukazuje na to, že exekučný súd je v systéme súdnej moci zaradený v jej poslednej fáze, ktorá zabezpečuje vymožitelnosť práva. Toto systematické zaradenie určuje a vymedzuje jeho úlohy, funkcie a kompetencie. V exekučnom konaní sa právo nenachádza, ale len vykonáva. Exekučný súd ako súd „vykonávací“, preto nie je oprávnený (až na výnimky predpokladané zákonom napr. pri rozhodcovskom konaní) vecne preskúmať exekučný titul. Súd prvého stupňa nie je ani súdom odvolacím ani súdom dovolacím a nedisponuje ich funkčnou kompetenciou. Odvolacie námietky povinného, že v inom súdnom konaní Okresného sudu Bratislava II, v ktorom si oprávnený uplatňoval voči povinnému nárok na rovnakom právnom základe (vyplývajúci z rovnakej zmluvy) bol tento právny úkon (zmluva) v rámci predbežnej otázky posúdený ako neplatný, nemajú žiadnu relevanciu ani dopad na exekučný titul, na podklade ktorého sa vedie exekučné konanie.

Rozhodnutie 20 C/231/2007-259 zo dňa 21. 3. 2012 (v ktorom bola zmluva posúdená ako neplatná) nemá žiadny dopad, na právoplatnosť ani vykonateľnosť exekučného titulu v predmetnej exekučnej veci. Existencia dvoch vzájomne odlišných súdnych rozhodnutí, v ktorých bol nárok vyplývajúci z rovnakého záväzkového vzťahu (rovnakého právneho základu) posúdený odlišne (opačne), nemá žiadny dopad na záväznosť a vzájomnú nezávislosť týchto rozhodnutí.

Exekučný súd je právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu viazaný. Odoprieť vymoženie práva vyplývajúceho z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu je možné len v prípade jeho zániku (zrušenia), alebo v prípade existencie inej opodstatnenej prekážky predpokladanej § 57 ods. 1 EP. Takouto prekážkou však nesporne nie je a nemôže byť iné (opačné) právne posúdenie veci a z tohto posúdenia vyplývajúce opačné rozhodnutie v inom súdnom konaní. Rozhodnutia súdov rovnakého stupňa znejúce na peňažné plnenie a vyplývajúce z rovnakého právneho základu sa navzájom neovplyvňujú a v súlade s princípom právnej istoty pôsobi každé z nich voči účastníkom samostatne.

Argumentácia povinného rozhodnutím 3 Cdo 63/2009, týkajúceho sa prieskumu exekučnej notárskej zápisnice a rozhodnutím NS SR č. k. 6 MCdo 8/2011, týkajúceho sa dôvodov zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a h/ EP je pre odlišnosť káuz, z ktorých tieto rozhodnutia vychádzajú, neaplikovateľná. Odvolačí súd predovšetkým

poukazuje na to, že úroveň a rozsah oprávnenia exekučného súdu, týkajúci sa prieskumu exekučnej notárskej zápisnice a prieskumu rozhodnutia súdu je neporovnateľný a odlišný. Prieskum spôsobilosti exekučnej notárskej zápisnice je širší ako prieskum rozhodnutia súdu.

Rovnako v prípade rozhodnutia NS SR č. k. 6 MCdo 8/2011, v ktorom dovolací súd konajúc o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora SR riešil otázku, právneho posúdenia zastavenia exekúcie (aplikácie konkrétneho právneho dôvodu uvedeného v § 57 ods. 1 EP), pri úmrtí povinného bez zanechania majetku je neporovnateľná a bez spojitosti s kauzou v prejednávanej veci.

Povinný v odvolaní nepreukázal existenciu žiadneho dôvodu, ktorý by spochybňoval správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa v I. výroku, ktorý je predmetom prejednávania pred odvolacím súdom.

Odvolací súd nevzhladol ani existenciu žiadnej z vád podľa § 221 ods. 1 OSP, ktorá by zakladala dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia v jeho I. výroku.

Súd prvého stupňa dostatočne a správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Odvolací súd preto rozhodnutie v napadnutom I. výroku v zmysle § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.»

Z argumentácie sťažovateľa v tejto časti sťažnosti vyplýva, že namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 26. apríla 2016. Sťažovateľ poukazuje na rozsudky okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 20 C 231/2007 a sp. zn. 9 C 275/2007, v ktorých okresný súd – pri riešení predbežnej otázky – posúdil zmluvu o nájme ako absolútne neplatný právny úkon pre nemožnosť plnenia podľa § 37 ods. 2 a § 41 Občianskeho zákonníka. Podľa sťažovateľa predmetná exekúcia sa takto vedie na základe exekučného titulu, ktorého podkladom je absolútne neplatný právny úkon (zmluva o nájme). Uvedená skutočnosť bráni vymáhateľnosti nároku s tým, že nemožno priznať plnenie na základe neplatného právneho úkonu, keďže by sa oprávnený takto bezdôvodne obohatil. Podľa sťažovateľa rozsudok okresného súdu ako exekučný titul stráca materiálnu zložku vykonateľnosti podľa § 41 Exekučného poriadku.

Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že nemá iný právny prostriedok na zrušenie exekučného titulu. Namíeta tiež, že napadnuté uznesenie krajského súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Podľa sťažovateľa krajský súd nezohľadnil individuálne okolnosti veci a zásadu individuálneho hodnotenia dôkazov.

Krajský súd v spojení s okresným súdom v napadnutých uzneseniach v prvom rade poukazovali na to, že exekučným titulom v napadnutom konaní je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu s tým, že exekučný súd je ním viazaný a nemá oprávnenie tento exekučný titul vecne preskúmať. Krajský súd doplnil túto argumentáciu o ďalšie dôvody a uviedol, že iné právne posúdenie a odlišné rozhodnutie súdu v inom súdnom konaní nemá dopad na rozhodnutie súdu, ktoré je exekučným titulom, a nie je teda dôvodom na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Vymedzil vzájomný vzťah protichodných rozhodnutí súdov toho istého stupňa znejúcich na peňažné plnenie vychádzajúcich z rovnakého právneho základu. Podľa krajského súdu takéto rozhodnutia súdov *„sa navzájom neovplyvňujú“* s prihliadnutím na princíp právnej istoty *„pôsobí každé z nich voči účastníkom samostatne“*. Existencia takýchto rozhodnutí *„nemá dopad na záväznosť a vzájomnú nezávislosť týchto rozhodnutí“*.

Krajský súd tiež uviedol, že prípadný vecný prieskum exekučného titulu exekučným súdom a jeho rozsah je závislý od druhu exekučného titulu, poukázal na rozhodcovské rozsudky a tiež na exekučnú notársku zápisnicu, ktorej sa týkalo aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009.

Ústavný súd nepovažuje právne závery krajského súdu v spojení s právnymi závermi okresného súdu za arbitrárne. Ústavný súd tiež konštatuje, že krajský súd v spojení s okresným súdom svoje právne závery primerane odôvodnil, tieto závery preto nie sú zjavne neodôvodnené. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu ako súdu prvého stupňa predstavuje dostatočný podklad pre výrok uznesenia krajského súdu, ktorým tento potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne v časti, v ktorej zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

Ústavný súd v tomto kontexte dodáva, že sťažovateľ v rámci svojej argumentácie poukázal na právne závery najvyššieho súdu uvedené v uznesení sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010. Krajský súd vo svojom uznesení uviedol, že tieto právne závery sa týkali notárskej zápisnice ako exekučného titulu. V tejto súvislosti je relevantné, že sám najvyšší súd v uznesení z 25. novembra 2010 špecificky uviedol, že jeho právne závery sa týkajú osobitného druhu exekučného titulu – notárskej zápisnice. Vo svojom uznesení najvyšší súd totiž uviedol:

„V prípade notárskej zápisnice so súhlasom s vykonateľnosťou treba mať na zreteli osobitné znaky tohto exekučného titulu v porovnaní s inými exekučnými titulmi. Takáto zápisnica nie je rozhodnutím (súdu alebo iného orgánu) a nemá ani účinky, ktoré zákon s rozhodnutím spája a nie je vybavená účinkami právoplatnosti ani záväznosti pre účastníkov a pre všetky orgány, ktoré majú napríklad rozhodnutia súdu vydané v občianskom súdnom konaní (§ 159 O. s. p.).“

Záveru krajského súdu o potrebe rozlišovania medzi druhmi exekučných titulov, ktorý určuje aj oprávnenie vecne preskúmať exekučný titul a rozsah tohto prieskumu exekučným súdom, potvrdzuje aj judikatúra najvyššieho súdu týkajúca sa rozhodcovského rozsudku, ktorý je podľa najvyššieho súdu „*exekučným titulom s určitými špecifikami*“ (uznesenie sp. zn. 5 Cdo 291/2010). Rozsah exekučného súdu preskúmať rozhodcovský rozsudok vymedzuje najvyšší súd aj v uznesení sp. zn. 6 Cdo 135/2012 z 5. decembra 2012, prípadne aj v rozhodnutiach uvedených v odôvodnení tohto uznesenia.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 26. apríla 2016. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu

v spojení s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku krajským súdom ako odvolacím súdom v spojení s okresným súdom ako súdom prvého stupňa je jedným z možných ústavne udržateľných výkladov.

Ústavný súd nezistil ani také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesení z 26. apríla 2016.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2016